НАЦИОНАЛНА АСОЦИАЦИЯ НА ФИРМИ ЗА ТЪРГОВСКА СИГУРНОСТ И ОХРАНА

1404 София, ж.к. „Гоце Делчев“ № 53 Е, вх. Б/8 тел./факс: 9525614
e-mail: office@naftso.org www.naftso.org GSM: 0888 477454

О Б Р Ъ Щ Е Н И Е

**към възложителите на обществени поръчки за охрана,
ръководствата на съответните институции и контролните органи**

Националната асоциация на фирми за търговска сигурност и охрана (НАФТСО) винаги е защитавала разбирането за ефективно използване на публичните разходи в обществените поръчки за охрана, но при задължително отчитане на социални критерии.

Членовете на НАФТСО нееднократно са призовавали възложителите на обществени поръчки и клиентите на доставчиците на частни услуги за сигурност да избират най-благоприятните от икономическа и социална гледка точка оферти, а не най-ниската предложена цена, като вземат предвид изискванията за качество, спазването на трудовите стандарти и социалното законодателство.

НАФТСО не приема изборът на доставчик на услуги за сигурност да бъде подценяван и/или опорочаван, а работниците и служителите от частния охранителен сектор да понасят най-неблагоприятните последствия от икономическата и социалната криза.

Частните охранителни фирми са не само доставчик на услуги, но и част от превантивната система за противодействие на престъпността. Пагубният ефект от надпреварата за най-ниска цена на охранителните услуги следва да бъде разглеждан не само в контекста на собствената сигурност и на публичен образ на съответните възложители/клиенти и частни охранителни компании, но също така - по отношение на вредата за бранша и на увеличаването на риска за сигурността на обществото и на гражданите.

Управителният съвет на НАФТСО отново известява за задълбочаване на тревожни тенденции в процедурите за обществени поръчки за охрана, включително след последните промени в Закона за обществените поръчки (ЗОП):

- ✓ Налице е отказ от професионални услуги и натиск за понижаване на техните цени, без да се отчита спецификата на частната охранителна дейност. Масова практика стана публични институции да „спестяват” от сигурност, включително за отговорни и рискови обекти или дейности.
- ✓ В голямото си болшинство публичните институции възлагат договори на доставчици на частни услуги за сигурност единствено възоснова на най-ниската цена. Като последица от сегашната икономическа и финансова криза, при затягащи се бюджети, критериите за качество и социална съобразност се игнорират безотговорно и изцяло.

- ✓ Все повече възложители на обществени поръчки създават предпоставки за нарушаване на нормативни актове от страна на изпълнителите и за увеличаване на „сивия" сектор в частния охранителен бизнес.
- ✓ Отлагат се плащания за предоставени охранителни услуги без да се отчита, че охранителите следва да получават своите трудови възнаграждения *(което е в пряка зависимост от коректността на потребителите на тези услуги)* и в нарушение на Директива 2011/7/ЕС.

В над 90% от обществените поръчки за охрана през последните две години възложителите залагат критерий „най-ниска цена". Ако използват критерий „икономически най-изгодна оферта", то много от тях, освен цената с най-висока тежест, включват порочни показатели, като: отложено плащане *(противно на европейската практика и на икономическата логика)*, минимално възнаграждение на охранител, време за реакция и много други.

Критерият „най-ниска цена" при обществени поръчки за физическа охрана е неприемлив, пред вид на следните аргументи:

- На опасност се излага сигурността, защото много частни охранителни фирми не обръщат или нямат възможност да обърнат необходимото внимание на качеството и професионализма. Увеличават се рисковете за възложителя, за застрахователя и за изпълнителя, както и опасните ситуации, свързани с професията на охранителя.
- Създават се предпоставки за нарушаване на нормативни актове от страна на изпълнителите и за увеличаване на „сивия" сектор в частния охранителен бизнес, както и за корупционни практики.
- Ефектът върху индустрията за сигурност е вреден и контрапродуктивен. Разходите за труд от стойността на услугата в сектора на частната охранителна дейност са около 80% - 90%.. В резултат се получава ожесточена конкуренция, която заставя изпълнителите да представят много свити ценови предложения за сметка на качеството на услугата, работните условия, компетенциите и уменията на персонала.
- Нечестната конкуренция, социалният дъмпинг и широко разпространените незаконни или полузаконни практики от безскрупулни фирми, определени от нас като «хиени на пазара» са пряка последица от увеличаващата се конкуренция в заплащането и натиска върху цените.
- Ако един договор се възлага само на база на най-ниската цена, това неминуемо се отразява на нивото на заплащането, мотивацията на персонала, условията на работа и текучеството, а в последна сметка и на равнището за успешност в изпълнение на задачата.

НАФТСО настоява възложителите на обществени поръчки за охрана да оценяват професионално рисковете за собствената си сигурност и да не стимулират надпреварата за най-ниска цена на охранителните услуги, за да сведат до минимум потенциалните заплахи и неприятните изненади.

Ниско качество и ниски цени на услугите, ниско заплащане на охранителите, липса на професионализъм и лош контрол са предпоставка за лоши услуги, за конфликти, за социално напрежение, нечестна конкуренция и в крайна сметка - неотчитане уроците на събитията от 11 септември 2001 г. Атентатът на летище „Сарафово" е ясен сигнал за голяма тревога.

Частните охранителни услуги следва да бъдат предоставяни от компетентен, квалифициран и справедливо възнаграден охранителен персонал, от фирми, доказали професионализъм и възможности в дейността си, коректност към собствените служители, клиентите и държавата.

При всички договори за охрана, свързани с човешки фактор, следва да се отчита че, съгласно Закона за частната охранителна дейност, персоналът за охрана трябва да бъде назначен на трудов договор, с произтичащите от това задължения за фирмата-изпълнител стриктно да спазва трудовото и данъчно-осигурителното законодателство.

Възложителите на обществени поръчки за охрана могат да ползват Препоръките на НАФТСО при избор на доставчик на охранителни услуги *(публикувани са на интернет страницата на асоциацията и могат да бъдат предоставени също от екипа в нейния офис)*, както и „Рамкови и ограничителни правила в процедури по ЗОП за физическа охрана" *(публикувани в сайта на Агенцията по обществени поръчки и също на интернет страницата на НАФТСО)*.

НАФТСО препоръчва на публичните институции:

- ✓ **Да ограничат** използването на критерия „най-ниска цена" при обществени поръчки за охрана с човешки фактор и да изключват този критерий по отношение охраната на обекти от критичната инфраструктура. Засилването на социалните показатели трябва да бъде ключов фокус на устойчиви и социално отговорни обществени поръчки.
- ✓ **Да включват** в обявленията за процедурите долен праг на цената на услугата, който да гарантира минимум фонд „Работна заплата" *(виж Справка за процентното разпределение на икономически показатели, формиращи минимален праг на фонд работна заплата на охранителите за 2012 г. на интернет страницата на асоциацията)* при спазване на трудово-осигурителното законодателство и да не приемат оферти под обявения праг. Подобно изискване може да бъде съчетано с показател за най-високо възнаграждение на охранител, който да гарантира, че то ще бъде определящо в цената на услугата.

НАФТСО призовава контролните органи:

- Да обръщат повече внимание на „сивия" сектор и на недекларираната дейност в сферата на услугите за сигурност.
- При проверки на възложители на обществени поръчки да не търсят отговорност от тези, които *(правилно)* не използват критерия „най-ниска цена" при избор на доставчик на охранителни услуги, свързани с използването на човешки фактор.

Специалисти от членовете на НАФТСО са на разположение за допълнителна информация и консултации.

Управителен съвет на НАФТСО
София, юли 2012 г.